

Välfärdsområdesfullmäktige 27.05.2025

Svar på den av ledamot Värmälä och 14 andra ledamöter inlämnade frågan till välfärdsområdesstyrelsen om diabetikers tillgång till teststickor för blodsockermätning

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Paananen Markus

Beslutsförslag

Välfärdsområdesfullmäktige beslutar anteckna välfärdsområdesstyrelsens svar på frågan som framställts till välfärdsområdesstyrelsen för kännedom.

Vastaus aluehallitukselle osoitettuun kysymykseen

Tausta

Aluehallitukselle osoitetussa kysymyksessä kysytään 1) noudattaako Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue Käypä hoito -suositusta siten, että tyypin 2 diabeetikot saavat vähintään 2 verensokerin mittausliuskaa verensokerinsa seurantaan varten, ja mikä on syy, jos suosituksesta poiketaan, 2) miten hyvinvointialue voisi parantaa diabeetikoiden kokemusta siitä, että he saavat tarvitsemansa verensokerin mittausliuskat hyvinvointialueelta sekä 3) miten Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on kehittänyt mittausliuskojen toimittamista diabeetikoille.

Palvelualueen kanta aluehallitukselle osoitettuun kysymykseen

1) Noudattaako Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue Käypä hoito -suositusta siten, että tyypin 2 diabeetikot saavat vähintään 2 verensokerin mittausliuskaa verensokerinsa seurantaan varten, ja mikä on syy, jos suosituksesta poiketaan?

Käypä hoito -suositukset ovat riippumattomia, tutkimusnäyttöön perustuvia kansallisia hoitosuosituksia. Suositukset toimivat tukena lääkärin käytännön työssä ja perustana laadittaessa alueellisia hoito-ohjelmia. Hyvinvointialueen omahoitotarvikejakeluohje toimii saman yleisperiaatteen pohjalta kuin Käypä hoito -suositus: omahoitotarvikejakeluohje on hyvinvointialueen työntekijöiden tukena heidän arvioidessaan, mitä ja minkälaisia määriä omahoitotarvikkeita potilaalle annetaan. Omahoitotarvikejakeluohjeesta voi poiketa silloin, kun se on potilaan tilanteen ja yksilöllisen arvion mukaan perusteltua.

Tyypin 2 diabeteksen Käypä hoito -suosituksen mukaan verensokerin päivittäisestä omaseurannasta ei ole osoitettu olevan lisähyötyä, jos HbA1c-taso on tavoitteen mukainen eikä potilas käytä hypoglykemioille altistavia lääkkeitä. Käypä hoito -työryhmä suosittelee, että jos diabetesta sairastavan seurantavälit ovat pitkät, harvakseltaan toteutettu (esimerkiksi 2–14 liuskaa viikossa) omaseuranta voi auttaa diabetesta sairastavaa havaitsemaan tilanteen heikkenemisen tai

elintapojen vaikutuksen glukoositasoon.

Hyvinvointialueen omahoitotarvikejakeluohjeessa todetaan Käypä hoito -suositusta mukaillen, että jos HbA1c-arvo on tavoitteen mukainen eikä asiakas käytä hypoglykemioille altistavia lääkkeitä, päivittäisestä omaseurannasta ei ole osoitettu lisähyötyä. Tällöin tärkeimpiä omaseurannan keinoja ovat säännöllinen painon, vyötärönympäryksen ja verenpaineen seuranta. Verensokeria seurataan määräaikaikontrollien yhteydessä laboratoriotutkimuksin. Omamittausten tarve vaihtelee muun muassa hoitomuodon, glukoositasapainon, hypoglykemiaherkkyyden, päivärytmin ja asiakkaan oman valmiuden mukaan. Omamittausten tarve, ajankohta ja numeeriset tavoitteet määritetään yksilöllisesti ja yhteistyössä diabeteksen hoidon ammattilaisten kanssa. Hoitosuunnitelmassa tulee olla kirjattuna hoidon tarve, hoidon tavoite, hoidon toteutus, hoidon keinot (esim. lääkitys, päivittäiset teot, elintapamuutokset ja verenglukoosin mittaustiheys), tuki, seuranta ja arviointi (esim. seuraava vastaanottokäynti mahdollisine laboratoriotutkimuksin).

Omahoitotarvikejakeluohjeessa otetaan kantaa verensokerin mittausliuskojen arvioituun vähimmäistarpeeseen eri tilanteissa. Omahoitotarvikejakeluohjeen taulukko on Käypä hoito -suosituksen mukainen. Esimerkiksi monipistosinsuliinihoidossa mittausliuskojen viikoittaiseksi vähimmäistarpeeksi on arvioitu 56 liuskaa. Jos potilaalla sen sijaan ei ole käytössä hypoglykemialle altistavia lääkkeitä, kuten insuliinia, mittausliuskojen tarve määritellään yksilöllisesti. Arvioitu tarve on tässä tilanteessa 2–14 liuskaa viikossa. Omahoitotarvikejakeluohjeen mukaisesti yksilöllinen mittauksen tarve arvioidaan yhdessä diabeteshoitajan ja lääkärin kanssa ja kirjataan hoitosuunnitelmaan, kuten myös Käypä hoito -työryhmä suosittelee.

2) Miten hyvinvointialue voisi parantaa diabeetikoiden kokemusta siitä, että he saavat tarvitsemansa verensokerin mittausliuskat hyvinvointialueelta?

Hyvinvointialueella työskentelee ammattitaitoisia ja kokeneita diabeteksen hoidon ammattilaisia, jotka pyrkivät yhteistyössä potilaan kanssa edistämään potilaan hyvää hoitotasapainoa. Yksilöllinen verensokerimittauksen tarve arvioidaan yhdessä diabeteshoitajan ja lääkärin kanssa ja kirjataan hoitosuunnitelmaan.

3) Miten Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on kehittänyt mittausliuskojen toimittamista diabeetikoille?

Omahoitotarvikejakelua kehitetään yhdessä muiden Uudenmaan alueen hyvinvointialueiden kanssa. Tavoitteena on luoda yhteinen omahoitotarvikejakeluohje ja hyödyntää esimerkiksi yhteisiä hankinta- ja toimitusketjuja mahdollisimman tehokkaasti.

Viite: Tyypin 2 diabetes. Käypä hoito -suositus. Suomalaisen Lääkäriseuran Duodecimin, Suomen Sisätautilääkärin yhdistyksen ja Diabetesliiton Lääkärineuvoston asettama työryhmä. Helsinki: Suomalainen Lääkäriseura Duodecim, 2024. Saatavana verkossa: www.kaypahoito.fi

Behandling

Beslut

Redogörelse

Bilaga

- 1 Ledamot Värmäläs fråga till välfärdsområdesstyrelsen om diabetikers tillgång till teststickor för blodsockermätning

Tilläggsmaterial

För kännedom

Verkställighet

Beslutshistoria

Välfärdsområdesstyrelsen 12.05.2025 § 127

§ 127

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):

Beslutsförslag

Välfärdsområdesdirektör Svahn Sanna

Aluehallitus päättää antaa seuraavan vastauksen aluehallitukselle osoitettuun kysymykseen:

Vastaus aluehallitukselle osoitettuun kysymykseen

Tausta

Aluehallitukselle osoitetussa kysymyksessä kysytään 1) noudattaako Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue Käypä hoito -suositusta siten, että tyypin 2 diabeetikot saavat vähintään 2 verensokerin mittausliuskaa verensokerinsa seuranta varten, ja mikä on syy, jos suosituksesta poiketaan, 2) miten hyvinvointialue voisi parantaa diabeetikoiden kokemusta siitä, että he saavat tarvitsemansa verensokerin mittausliuskat hyvinvointialueelta sekä 3) miten Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on kehittänyt mittausliuskojen toimittamista diabeetikoille.

Palvelualueen kanta aluehallitukselle osoitettuun kysymykseen

1) Noudattaako Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue Käypä hoito -suositusta siten, että tyypin 2 diabeetikot saavat vähintään 2 verensokerin mittausliuskaa verensokerinsa seuranta varten, ja mikä on syy, jos suosituksesta poiketaan?

Käypä hoito -suositukset ovat riippumattomia, tutkimusnäyttöön perustuvia kansallisia hoitosuosituksia. Suositukset toimivat tukena lääkärin käytännön työssä ja perustana laadittaessa alueellisia hoito-

ohjelmia. Hyvinvointialueen omahoitotarvikejakeluohje toimii saman yleisperiaatteen pohjalta kuin Käypä hoito -suositus: omahoitotarvikejakeluohje on hyvinvointialueen työntekijöiden tukena heidän arvioidessaan, mitä ja minkälaisia määriä omahoitotarvikkeita potilaalle annetaan. Omahoitotarvikejakeluohjeesta voi poiketa silloin, kun se on potilaan tilanteen ja yksilöllisen arvion mukaan perusteltua.

Tyypin 2 diabeteksen Käypä hoito -suosituksen mukaan verensokerin päivittäisestä omaseurannasta ei ole osoitettu olevan lisähyötyä, jos HbA1c-taso on tavoitteen mukainen eikä potilas käytä hypoglykemioille altistavia lääkkeitä. Käypä hoito -työryhmä suosittelee, että jos diabetesta sairastavan seurantavälit ovat pitkät, harvakseltaan toteutettu (esimerkiksi 2–14 liuskaa viikossa) omaseuranta voi auttaa diabetesta sairastavaa havaitsemaan tilanteen heikkenemisen tai elintapojen vaikutuksen glukoositasoon.

Hyvinvointialueen omahoitotarvikejakeluohjeessa todetaan Käypä hoito -suositusta mukaillen, että jos HbA1c-arvo on tavoitteen mukainen eikä asiakas käytä hypoglykemioille altistavia lääkkeitä, päivittäisestä omaseurannasta ei ole osoitettu lisähyötyä. Tällöin tärkeimpiä omaseurannan keinoja ovat säännöllinen painon, vyötärön ympäryksen ja verenpaineen seuranta. Verensokeria seurataan määräraikaiskontrollien yhteydessä laboratoriotutkimuksin. Omamittausten tarve vaihtelee muun muassa hoitomuodon, glukoositasapainon, hypoglykemiaherkkyyden, päivärytmin ja asiakkaan oman valmiuden mukaan. Omamittausten tarve, ajankohta ja numeeriset tavoitteet määritetään yksilöllisesti ja yhteistyössä diabeteksen hoidon ammattilaisten kanssa. Hoitosuunnitelmassa tulee olla kirjattuna hoidon tarve, hoidon tavoite, hoidon toteutus, hoidon keinot (esim. lääkitys, päivittäiset teot, elintapamuutokset ja verenglukoosin mittaustiheys), tuki, seuranta ja arviointi (esim. seuraava vastaanottokäynti mahdollisine laboratoriotutkimuksin).

Omahoitotarvikejakeluohjeessa otetaan kantaa verensokerin mittausliuskojen arvioituun vähimmäistarpeeseen eri tilanteissa. Omahoitotarvikejakeluohjeen taulukko on Käypä hoito -suosituksen mukainen. Esimerkiksi monipistosinsuliinihoidossa mittausliuskojen viikoittaiseksi vähimmäistarpeeksi on arvioitu 56 liuskaa. Jos potilaalla sen sijaan ei ole käytössä hypoglykemialle altistavia lääkkeitä, kuten insuliinia, mittausliuskojen tarve määritellään yksilöllisesti. Arvioitu tarve on tässä tilanteessa 2–14 liuskaa viikossa. Omahoitotarvikejakeluohjeen mukaisesti yksilöllinen mittausten tarve arvioidaan yhdessä diabeteshoitajan ja lääkärin kanssa ja kirjataan hoitosuunnitelmaan, kuten myös Käypä hoito -työryhmä suosittelee.

2) Miten hyvinvointialue voisi parantaa diabeetikoiden kokemusta siitä, että he saavat tarvitsemansa verensokerin mittausliuskat hyvinvointialueelta?

Hyvinvointialueella työskentelee ammattitaitoisia ja kokeneita diabeteksen hoidon ammattilaisia, jotka pyrkivät yhteistyössä potilaan kanssa edistämään potilaan hyvää hoitotasapainoa. Yksilöllinen verensokerimittausten tarve arvioidaan yhdessä diabeteshoitajan ja lääkärin kanssa ja kirjataan hoitosuunnitelmaan.

3) Miten Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on kehittänyt mittausliuskojen toimittamista diabeetikoille?

Omahoitotarvikejakelua kehitetään yhdessä muiden Uudenmaan alueen hyvinvointialueiden kanssa. Tavoitteena on luoda yhteinen omahoitotarvikejakeluohje ja hyödyntää esimerkiksi yhteisiä hankinta- ja toimitusketjuja mahdollisimman tehokkaasti.

Viite: Tyypin 2 diabetes. Käypä hoito -suositus. Suomalaisen Lääkäriseuran Duodecimin, Suomen Sisätautilääkärin yhdistyksen ja Diabetesliiton Lääkärineuvoston asettama työryhmä. Helsinki: Suomalainen Lääkäriseura Duodecim, 2024. Saatavana verkossa: www.kaypahoito.fi

Lisäksi aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä aluehallituksen antaman vastauksen tiedoksi.

Behandling

Käsittelyn aikana 1. varapuheenjohtaja Värmälä teki seuraavan asian palauttamista valmisteluun koskevan ehdotuksen, jota jäsen Kokko Värmälä kannatti:

”Palautetaan asia uudelleen valmisteluun, jotta vastauksessa voidaan huomioida, miten huolehditaan diabeetikoiden mahdollisuuksista seurata verensokeritasoansa infektiosairauksissa.”

Puheenjohtaja rajasi keskustelun koskemaan pelkästään asian palauttamista valmisteluun. Kun puheenvuoropyyntöjä ei enää ollut ja asian palauttamista valmisteluun ei voitu hyväksyä yksimielisesti, totesi puheenjohtaja, että asiasta suoritetaan äänestys.

Niiden, jotka kannattivat asian käsittelyn jatkamista, tuli äänestää ”JAA”. Niiden, jotka kannattivat asian palauttamista valmisteluun, tuli äänestää ”EI”.

Suoritettua äänestyksessä asian käsittelyn jatkaminen sai 13 JAA-ääntä ja asian palauttaminen valmisteluun sai 4 EI-ääntä.

JAA-äänen antoivat puheenjohtaja Laiho, 2. varapuheenjohtaja Rehn-Kivi sekä jäsenet Juvonen, Laakso, Lassus, Myllyniemi, Pajuoja, Pelkonen, Piirtola, Sahiluoma, Uusitalo, Vehmanen ja Wickström.

EI-äänen antoivat 1. varapuheenjohtaja Värmälä, jäsenet Hukari ja Kokko sekä varajäsen Pulkkinen.

Koska asian käsittelyn jatkaminen oli saanut äänestyksessä eniten ääniä, totesi puheenjohtaja, että aluehallitus jatkaa asian käsittelyä.

Työmarkkinalakimies Lahermaa oli poissa kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 12.33-12.35.

Aluevaltuuston 2. varapuheenjohtaja Vuornos ja aluevaltuuston 3. varapuheenjohtaja Katainen poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 12.34.

Beslut

Välfärdsområdesstyrelsen godkände beslutsförslaget.

Redogörelse

Valtuutettu Värmälä ja 14 muuta valtuutettua ovat aluevaltuuston kokouksessa 25.2.2025 § 24 osoittaneet aluehallitukselle kysymyksen diabeetikoiden verensokerin mittausliuskosten saatavuudesta.

Aluehallitukselle osoitetussa kysymyksessä kysytään 1) noudattaako Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue Käypä hoito -suositusta siten, että tyypin 2 diabeetikot saavat vähintään 2 verensokerin mittausliuskaa verensokerinsa seurantaan varten, ja mikä on syy, jos suosituksesta poiketaan, 2) miten hyvinvointialue voisi parantaa diabeetikoiden kokemusta siitä, että he saavat tarvitsemansa verensokerin mittausliuskat hyvinvointialueelta sekä 3) miten Länsi-Uudenmaan

hyvinvointialue on kehittänyt mittausliuskojen toimittamista diabeetikoille.

Hallintosäännön 27 §:n mukaan valtuutetut voivat tehdä aluehallitukselle kysymyksen hyvinvointialueen tai hyvinvointialuekonsernin hallintoa koskevasta asiasta. Jos kysymyksen on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, aluehallituksen on annettava vastauksensa kysymykseen viimeistään siinä kokouksessa, joka yhdeksän viikon kuluttua kysymyksen aluevaltuuston sihteerille antamisesta ensiksi pidetään, tai ilmoitettava syy, minkä vuoksi vastausta ei ole voitu vielä antaa. Kysymys ja siihen annettu vastaus tai ilmoitus vastauksen antamatta jättämisen syystä on otettava aluevaltuuston kokouksen esityslistalle.

Bilaga

Tilläggsmaterial

För kännedom Verkställighet

Beslutshistoria